

Sygn. akt III AUa 955/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SO del. do SA Małgorzata Pasek
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r. w Lublinie

sprawy M. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji M. O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 21 czerwca 2013 r. sygn. akt IV U 946/12

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt **III AUa 955/13**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. O. na podstawie art. 5 i 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j.: Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) doliczenia do stażu pracy okresu od 1964 r. do 1974 r. z tytułu zatrudnienia (nauka zawodu i praca) w Zakładzie (...) w B..

Od decyzji tej odwołanie złożył M. O., który wnosił o doliczenie do stażu pracy tego okresu (od 1964 r. do 1974 r.), w którym odbywał przyuczenie do zawodu i pracował w Zakładzie (...) w B.- (...) u J. P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o umorzenie postępowania w części dotyczącej doliczenia do stażu pracy okresów od 1 maja 1968 r. do 31 października 1968r., od 1 maja 1969r. do 30 września 1969r., od 1 maja 1970

r. do 15 października 1970 r., od 2 maja 1971 r. do 30 października 1971 r. i od 1 czerwca 1972 r. do 30 października 1972 r. oraz oddalenie odwołania w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że po przedłożeniu przez wnioskodawcę dodatkowej dokumentacji w dniu 24 września 2012r. organ rentowy ponownie rozpatrzył sprawę i ustalił okresy, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy o pracę u J. P.. Są to okresy od 1 maja 1968 r. do 31 października 1968 r., od 1 maja 1969 r. do 30 września 1969 r., od 1 maja 1970 r. do 15 października 1970 r., od 2 maja 1971 r. do 30 października 1971 r. i od 1 czerwca 1972 r. do 30 października 1972 r. W pozostałych okresach dziesięciolecia (od 1964 do 1974) wnioskodawca nie figuruje jako osoba zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia u w/w płatnika. W związku z powyższym organ rentowy decyzją z dnia 27 września 2012 r. zwiększył uwzględniony przy obliczaniu emerytury staż pracy o potwierdzone okresy podlegania ubezpieczeniu i odmówił przyjęcia okresów, w których wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczenia.

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie .

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

M. O., urodzony (...), miał przyznane prawo do renty. Wnioskiem z 24 sierpnia 2012r. ubezpieczony zwrócił się do ZUS o doliczenie do stażu pracy okresu od 1964r. do 1974r., kiedy odbywał naukę zawodu i pracował w zakładzie (...). Decyzją z 5 września 2012 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu doliczenia stażu pracy od 1964 r. do 1974 r. bowiem wnioskodawca nie figuruje jako osoba zgłoszona do ubezpieczenia społecznego w wyżej wskazanym okresie.

Następnie decyzją z dnia 27 września 2012 r. organ rentowy zwiększył uwzględniony przy obliczaniu emerytury staż pracy o okresy podlegania ubezpieczeniu od 1 maja 1968 r. do 31 października 1968 r., od 1 maja 1969r. do 30 września 1969 r., od 1 maja 1970 r. do 15 października 1970 r., od 2 maja 1971 r. do 30 października 1971 r. i od 1 czerwca 1972 r. do 30 października 1972 r. i odmówił przyjęcia okresów, w których wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczenia. Wymienione okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu zostały potwierdzone pismem (...) Oddział w L. z dnia 26 września 2012 r.

Sąd wskazał, że ubezpieczony nie przedstawił żadnych nowych dokumentów, które wpływałyby na wysokość obliczonej przez organ rentowy emerytury.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o FUS przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Natomiast stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia;

Sąd Okręgowy odwołanie oddalił, wskazując, że na datę wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony nie udowodnił, że był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego u płatnika składek J. P.. Z dokumentu znajdującego się w aktach ZUS wynika, że okres, którego zaliczenia do stażu emerytalnego domaga się ubezpieczony, jest tylko częściowo udokumentowany w postaci informacji o zgłoszeniu wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych jako pracownika J. P.. Nie ma żadnego dokumentu potwierdzającego pracę ubezpieczonego w innych okresach niż wymienione w tym piśmie. Po ustaleniu tych okresów ZUS wydał nową decyzję (z 27 września 2012r.) i zwiększył uwzględniony staż pracy. Ubezpieczony miał prawo zaskarżyć również tą decyzję. Decyzja z 5 września 2012 r. dotyczyła całego 10-lecia. W dacie wydania tej decyzji nie było żadnych dokumentów, które potwierdzałyby że M. O. pracował u J. P.. Dopiero później ZUS ustalił, że niektóre okresy były objęte ubezpieczeniem społecznym.

Mając powyższe na względzie Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c orzekł o oddaleniu odwołania.

Apelację od powyższego wyroku złożył M. O. , zarzucając jak to wynika z treści apelacji nie uwzględnienie przedłożonych przez niego dowodów (zeznań świadków) . Skarżący wniósł o zmianę wyroku i uznanie okresu od roku 1964 do 1968 jako okresu ubezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem kontroli Sądu I instancji w niniejszej sprawie była zasadność odmowy zaliczenia wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okresu od 1964r. do 1974r. z tytułu zatrudnienia (nauka zawodu i praca) w Zakładzie (...) w B.. Po przedłożeniu przez wnioskodawcę dodatkowej dokumentacji w dniu 24 września 2012r. organ rentowy ustalił okresy, w których wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy o pracę u J. P. - od 1 maja 1968r. do 31 października 1968r., od 1 maja 1969r. do 30 września 1969r., od 1 maja 1970r. do 15 października 1970 r., od 2 maja 1971 r. do 30 października 1971 r. i od 1 czerwca 1972 r. do 30 października 1972 r. i decyzją z dnia 27 września 2012 r. zwiększył uwzględniony przy obliczaniu emerytury staż pracy o potwierdzone okresy podlegania ubezpieczeniu.

Mając powyższe na uwadze w tym zakresie postępowanie powinno być umorzone o co wnosił organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie , a czego bezpodstawnie zaniechał sąd I instancji. Zgodnie z art. 477¹³ k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy.

Okresy (od 1964 do 1974) nie zostały uwzględnione przez organ rentowy, który stwierdził, że wnioskodawca nie figuruje jako osoba zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia. .

Stanowisko to zostało zaaprobowane przez Sąd I instancji, który oddalając odwołanie rozstrzygnięcie swoje oparł na założeniu, że z dokumentu znajdującego się w aktach ZUS wynika, że okres, którego zaliczenia do stażu emerytalnego domaga się ubezpieczony, jest tylko częściowo potwierdzony informacją o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych jako pracownika i nie ma żadnego dokumentu potwierdzającego pracę w innych okresach niż wymienione w tym piśmie. Sąd zaniechał poczynienia jakichkolwiek ustaleń co do spornego okresu, wskazując jedynie, że na datę wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony nie udowodnił, że był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego u płatnika składek J. P..

Zauważyć należy, że już w postępowaniu przed organem rentowym skarżący wskazywał na zeznania świadków, załączając pisemne oświadczenia, a nadto w złożonym odwołaniu powoływał się na zeznania osób którzy mieliby potwierdzić jego zatrudnienie także i w tych okresach czasu, które nie zostały uwzględnione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z ugruntowanym poglądem judykatury w postępowaniu sądowym na okoliczności mające istotne znaczenie w sprawie można przedstawiać wszelkiego rodzaju dowody, a do sądu należy, zgodnie z art. 233 § 1 kpc, ocena wiarygodności i mocy tych dowodów, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych. /tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 lipca 1997 r. sygn. II UKN 186/97.

W wyroku z dnia 23 sierpnia 2012 r. (III AUa 340/12) Sąd Apelacyjny w Gdańsku stwierdził, że przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie zawierają dodatkowych ograniczeń w stosunku do przepisów ogólnych regulujących postępowanie dowodowe (art. 235-309 k.p.c.). W konsekwencji należy uznać, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego oraz (1), że - dla uznawania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie u.e.r.f.u.s. za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 oraz art. ust. 2 pkt 1 lit. a u.e.r.f.u.s. nie jest wymagane wykazanie przez

osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę faktu opłacenia przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne (2).

Zgodnie z § 21 i 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładu pracy o zatrudnieniu, a także zeznania świadków. Nie ma tu mowy o obowiązku przedkładania dowodów stwierdzających zgłoszenie do ubezpieczenia i opłacanie składek. Zapisy w ewidencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zgłoszeniu lub braku zgłoszenia do ubezpieczenia pracownika przez pracodawcę mającego taki obowiązek mogą być brane pod uwagę przy ocenie wiarygodności dokumentu lub innego dowodu stwierdzającego zatrudnienie. Jeżeli fakt pozostawania w zatrudnieniu został udowodniony, okres tego zatrudnienia jest okresem składkowym nawet w przypadku, gdy pracodawca nie zgłosił pracownika do ubezpieczenia - zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2007 roku (II UK 185/06) .

Poglądy wyrażone w powyższych orzecznikach Sąd Apelacyjny w Lublinie podziela w pełni.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy, mając na względzie powyższe rozważania, ustali istotne dla sprawy okoliczności, przy zachowaniu inicjatywy dowodowej stron przeprowadzi postępowanie dowodowe, na okoliczność czy sporne okresy wskazywane przez wnioskodawcę podlegają doliczeniu do jego stażu.

Zauważyć należy, że M. O. urodzony w dniu (...) był w początkowym okresie wskazywanym przez niego jako zatrudnienie i nauka zawodu - młodocianym w rozumieniu art. 190 § 1 k.p. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r. uważa się za okresy składkowe

Sąd Najwyższy wyraził także pogląd, że okres nauki zawodu odbywanej przed dniem 1 stycznia 1975 r. w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226) był w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych okresem zatrudnienia w ramach stosunku pracy (por. wyrok z dnia 24 kwietnia 2009 r., II UK 334/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 294).

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.